

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Pasteye Vande Calvinisten Ontdeckt Rakende het
opnemen vande grontregghelen Der Oude Ketteren**

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1670

V. Capittel. 5. Vervalschinghe.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34133

IV. C A P I T T E L.

4. Vervalschinghe.

Ghelijck de Calvinisten groote haeters van alle lijf-kastijdinghen zyn / soo zyn-se oock gheerne mindere versmaders van de overleveringhen:

Oock soo den H. Apostel Paulus 2. *Thessal. 2. 15.* uyt-
drupckelijck seide: Onderhout de overleveringhen, in
't latijn: Traditiones, in 't Griekisch. παραδοτας, 't welck
in onse Nederduytsche tale in gheender manieren en
kan anders vertaelt worden als overleveringhen. Of
te overghevinghen, daer hebben sy mede dit woort
uyt de Schriftuere ghemonstert / naer dat het vijfti-
ghen hondert jaeren in den originelen text hadde
ghestien / jaer in alle de Geusche Bybels self van
Gen. 12. ghebeyndt zyn gheveest van 't jaer 1588.
tot 1589. hebben sy dan in de plaetse gheset
de Franschen, hebben gheset / leeringhen, die van de
Synode van Dordrecht, insettingen. Met dese ver-
valschinghe hebben sy saemen de overleveringen uyt
hunne Kercke gheroep / niet alleen strijvende te-
ghen den oprechten Griekseken Text / maer oock
teghen de H. Vaders / die dese voorszeyde plaetse
van Paulus ghebeyndt hebben om te bewijzen dat
de Kercke oock mondelinghe overleveringen moest
aenbeerden ende onderhouden.

V. C A P I T T E L.

5. Vervalschinghe.

Liet ons nu sien hoe-se gheleest hebben met de
plaetse van den H. Paulus *Ephes. 5. 32.* Daer hy
seght / volghens alle de oude texten / sprekende van
het houwelijck: Dit is een groot Sacrament, ick segge
in Christo, ende in de ghemeente: 't is onghelooft

hoer sp dese plaetse hebben ghemartelt om niet te
bekennen dat het houwelijck een Sacrament is.

Hoort eerst de Franschen: Den Bijbel ghebzucht
te Neufchastel in 't jaer 1538 heeft: Dit secret is groot,
maer ick segghe u rackende Christum ende de Kercke.

Oen van 't jaer 1544 stelt: Dit secret is groot, maer
ick segghe van Christo ende de Kercke.

Oe van 't jaer 1554 stelt: Dit secret is groot, ick
segghe in Christo ende de Kercke.

Inde volghende Bijbels van 't jaer 1562. tot
1605. hebben sp dit wederom verandert / ende ghe-
stelt: Dit secret is groot, maer ick spreke rackende Chri-
stum ende de Kercke: stellende op den kant dese wooz-
den: De vereeninghe tusschen ons ende Christum is een
groot secret, 't en is gheene vleeschelijke noch natuerlijke
like.

Hoort nu onse Nederlanders: Alle de bijbels van 't
jaer 1580. tot 1635. stellen: Dese verborghentheydt is
groot, maer ick segghe in Christum ende in de ghemeynte.

Wit en stont de Synode van Dordrecht niet aen/
daerom heeft se ghestelt. Dese verborghentheydt is
groot, doch ick segghe, dit, siende, op Christum ende op
de ghemeynte.

Hier hebt ghy hoor eerst uyt de Schryfture ghe-
schapt het woozdeken Sacrament ende in de plaetse
gheset verborgentheydt, ofte secret: ten tweeden
ordt ghy hier tusschen ghevoepert dit woozdeken/
siende, of rackende, 't welck noyt noch in Latijnsche
noch Giecksehe Texten en is te vinden gheweest. O-
versulck daer Paulus te bozen sepde van 't houwe-
lijck / Dit Sacrament is groot in Christo ende de Kercke:
Daer hebben de Calvinisten hem soo verdraept als
of hy sepde / niet van het houwelijck / maer bande
vereenighe Christi met zijne Kercke / dat het eene
grote verborghentheydt is: Want sp doen hem soo
spreken als of hy sepde: Als ick segghe dat dit eene
grote verborghentheydt is / ick segghe dat siende
op Christum ende de ghemeente / of ghelijck de Fran-
schen hebben / hoor soo veel als Christum en de ghe-
meente raecht / daer den Gieckseken text expresselijck
niet

niet anders en heeft als / ick segghe in Christum en de ghemeente, sonder te spreken van siende ofte tackende, gheleijck oock de oude Geusche Bybels dat hebben overghesedr.

Desen text soo verbaescht zijnde / gaet me Petrus Cabeljau in zijn Memorij-boeck Tom. 2. C. 9 Art. 1. daer upt bewijzen dat het hontwelyck gheen Sacrament en is: Ten is gheene groote konst die te bewijzen als men de Schysure naer zijn eyghen phantase ghedraept heeft.

VI. CAPITTEL.

6. Vervalschinghe.

DEN H. Apostel Paulus 1. Cor. 10. 16. sprekende van 't H. Sacrament des auters / noemt den kelch den / der segheninghe ofte ghebenedijdinghe, die men ghebenedijdt ofte zeghent.

De Geusche Bybels van het jaer 1580. tot het jaer 1635. hebben dit soo ghestelt: Den drinckbeker der dancksegghinghe, die wy dancksegghende drincken.

Desen text hebben sy in dyp woorden verbaescht / te weren / als sy in de plaerse van gebenedijdinge ghestelt hebben dancksegginghe, ende in de plaerse van / die wy ghebenedijden, ghestelt hebben / die wy dancksegghende, ende ten lesten daer by gheboeght hebben / dit woordesken / drincken, daer niet eenen oorsinelen text dit en heeft.

Daerom heeft de Synode van Dordrecht, desen haeren ouden text weer berandert / ende ghestelt: Den drinck-beker der dancksegginghe die wy dancksegghende, seghenen.

Gheen van allen en dencht / noch en komt overeen met den oorsinelen Griekschen text: want daer en staet noch drincken, noch dancksegginghe, noch dancksegghende: Maer de eyghen woorden zijn: ποτήριον τῆς εὐλογίας ᾧ εὐλογοῦμεν, dat is: Den beker der ghebenedijdinghe die wy ghebenedijden of seghenen.